

DOHOVOR**o interpretácii článku XXIV Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994**

Členovia,

berúc do úvahy ustanovenia článku XXIV GATT 1994,

uznávajú, že od založenia GATT 1947 značne vzrástol počet a dôležitosť colných únií a zón voľného obchodu, ktoré v súčasnosti pokrývajú významnú časť svetového obchodu,

uznávajú prínos k rastu svetového obchodu, ktorý sa môže uskutočňovať užšou integráciou ekonomík strán takých dohôd, uznávajú tiež, že takýto prínos sa zvýši, ak sa zrušenie cieľ a iných obmedzujúcich obchodných opatrení medzi zakladajúcimi územiaми rozšíri na celý obchod, a zníži, ak sa ktorýkoľvek väčší sektor obchodu vylúči,

znovu potvrdzujúc, že účelom takýchto dohôd by malo byť uľahčenie obchodu medzi zakladajúcimi územiaми a nie vytváranie prekážok obchodu iných členov s týmito územiaми a že pri ich vytváraní alebo rozširovaní by sa mali členské strany v najväčšej možnej miere vyhnúť vytváraniu nepriaznivých účinkov na obchod iných členov,

presvedčení o potrebe posilniť účinnosť úlohy Rady pre obchod s tovarom pri preskúvaní dohôd oznámených podľa článku XXIV objasnením kritérií a postupov hodnotenia nových alebo rozšírených dohôd a zlepšením prehľadnosti všetkých dohôd podľa článku XXIV,

uznávajú potrebu spoločného chápania záväzkov členov podľa článku XXIV ods. 12, dohodli sa takto:

1. Colné únie, zóny voľného obchodu a dočasné dohody smerujúce k vytvoreniu colnej únie alebo zóny voľného obchodu v súlade s článkom XXIV musia spĺňať okrem iného ustanovenia odsekov 5, 6, 7 a 8 tohto článku.

Článok XXIV:5

2. Hodnotenie všeobecného účinku cieľ a iných predpisov týkajúcich sa obchodu podľa článku XXIV ods. 5 a), používaných pred vytvorením a po vytvorení colnej únie, bude, pokiaľ ide o clá a poplatky, založené na celkovom zhodnotení váženého priemeru colných sadzieb a vybraných colných poplatkov. Toto zhodnotenie bude založené na dovozných štatistikách za predchádzajúce reprezentatívne obdobie, ktoré dodá colná únia na základe colných položiek v hodnotách a množstvách rozpísaných podľa krajiny pôvodu člena WTO. Sekretariát vypočíta vážené priemery colných sadzieb a vybraných colných poplatkov v súlade s metodológiou používanou pri hodnotení colných ponúk v rámci Uruguajského kola mnohostranných obchodných rokovaní. Na tieto účely clami a poplatkami, ktoré sa vezmú do úvahy, budú sa uplatňovať colné sadzby. Uznáva sa, že na účely celkového zhodnotenia účinku iných obchodných predpisov, pre ktoré je kvantifikácia a spočítavanie zložitá, možno požadovať preskúvanie jednotlivých opatrení, predpisov, dotknutých výrobkov a obchodných tokov.

3. „Primeraná lehota“ uvedená v článku XXIV ods. 5 c) môže presiahnuť 10 rokov len vo výnimočných prípadoch. V prípadoch, keď členovia, ktorí sú zmluvnými stranami dočasnej dohody, sú presvedčení, že 10 rokov nebude postačovať, poskytnú Rade pre obchod s tovarom podrobné vysvetlenie o potrebe dlhšej lehoty.

Článok XXIV:6

4. V článku XXIV ods. 6 sa stanovuje postup, z ktorého sa bude vychádzať, ak člen vytvárajúci colnú úniu navrhne zvýšiť viazanú colnú sadzbu. V tejto súvislosti členovia znovu potvrdzujú, že postup stanovený v článku XXVIII, ako je rozpracovaný v smernici prijatej 10. novembra 1980 (BISD 27S/26-28) a v Dohovore o interpretácii článku XXVIII GATT 1994, sa musí začať pred zmenou alebo odvolaním colných koncesíí pri vytvorení colnej únie alebo dočasnej dohody smerujúcej k vytvoreniu colnej únie.

5. Tieto rokovania budú vedené dobromyseľne s cieľom dosiahnuť vzájomne uspokojivé vyrovnanie. Počas týchto rokovaní, ako je stanovené v článku XXIV ods. 6, bude treba venovať náležitú pozornosť znižovaniu colných sadzieb pri rovnakých colných položkách, ktoré znižujú aj ďalší členovia colnej únie pri jej vzniku. Ak by takéto zníženia neboli dostatočné na zabezpečenie potrebného vyrovnanie, colná únia by mala poskytnúť vyrovnanie, ktoré môže mať formu zníženia cla pri iných colných položkách. Takúto ponuku posúdia členovia majúci negociačné práva vo vzťahu k viazaným colným položkám, ktoré sa zmenia alebo odvolajú. Ak vyrovnanie nebude prijaté, v rokovaniach sa bude pokračovať. Aj keď sa napriek týmto snahám nedosiahne dohoda pri rokovaní podľa článku XXVIII, rozpracovanom v Dohovore o interpretácii článku XXVIII GATT 1994, v rámci primeraného obdobia od začiatku rokovaní sa colná únia môže zmeniť alebo odvolať koncesie; dotknutí členovia potom môžu odvolať v podstate rovnocenné koncesie v súlade s článkom XXVIII.

6. GATT 1994 neukladá žiadne záväzky členom, ktorí majú výhody zo zníženia cieľ vyplývajúceho z vytvorenia colnej únie alebo z dočasnej dohody smerujúcej k vytvoreniu colnej únie, aby poskytl vyrovnanie jej zakladateľom.

Preskúvanie colných únií a zón voľného obchodu

7. Všetky oznámenia uskutočnené podľa článku XXIV ods. 7 a) preskúma pracovná skupina v súlade s príslušnými ustanoveniami GATT 1994 a odseku 1 tohto dohovoru. Pracovná skupina predloží Rade pre obchod s tovarom správu o svojich nálezochoch v predmetnej veci. Rada pre obchod s tovarom môže poskytnúť členom také odporúčania, aké považuje za vhodné.

8. Vo vzťahu k dočasným dohodám môže pracovná skupina vo svojej správe uviesť príslušné odporúčania týkajúce sa navrhovaného časového harmonogramu a opatrení, ktoré sú potrebné na definitívne vytvorenie colnej únie alebo zóny voľného obchodu. V prípade potreby môže pristúpiť k ďalšiemu preskúvaniu dohody.

9. Členovia, ktorí sú zmluvnými stranami dočasnej dohody, oznámia Rade pre obchod s tovarom podstatné zmeny v pláne a časovom harmonograme obsiahnutom v tejto dohode a na požiadanie Rada pre obchod s tovarom tieto zmeny preskúma.

10. Ak dočasná dohoda oznámená podľa článku XXIV ods. 7 a) nezahŕňa plán a časový harmonogram, čo je v rozpore s článkom XXIV ods. 5 c), pracovná skupina vo svojej správe odporučí taký plán a časový harmonogram zostaviť. Zmluvné strany však podľa okolností nebudú udržiavať v platnosti alebo neurobia platnou takú dohodu, ak nie sú pripravené ju zmeniť v súlade s týmito odporúčaniami. Následne sa preskúma, ako sa odporúčania vykonávajú.

11. Colné únie a zakladatelia zón voľného obchodu budú pravidelne podávať správy o vykonávaní príslušnej dohody Rade pre obchod s tovarom, ako to predpokladajú zmluvné strany GATT 1947 v ich inštrukcii pre Radu GATT 1947 týkajúcej sa správ o regionálnych dohodách (BISD 18S/38). Akékoľvek významné zmeny alebo vývoj v dohodách by sa mali oznámiť ihneď, ako k nim dôjde.

Urovnávanie sporov

12. Ustanovenia článkov XXII a XXIII GATT 1994, ako sú rozpracované a uplatňované v Dohovore o urovnávaní sporov, možno použiť na akékoľvek záležitosti vzniknuté v dôsledku uplatňovania tých ustanovení článku XXIV, ktoré sa vzťahujú na colné únie, zóny voľného obchodu alebo na dočasné dohody smerujúce k vytvoreniu colnej únie alebo zóny voľného obchodu. Článok XXIV:12

13. Každý člen je podľa GATT 1994 plne zodpovedný za dodržiavanie všetkých ustanovení GATT 1994 a prijme také primerané a jemu dostupné opatrenia, aby zabezpečil dodržiavanie týchto ustanovení regionálnymi a miestnymi správnymi orgánmi.

14. Ustanovenia článkov XXII a XXIII GATT 1994, ako sú rozpracované a uplatňované v Dohovore o urovnávaní sporov, môžu sa použiť vo vzťahu k opatreniam ovplyvňujúcim dodržiavanie GATT 1994, ktoré prijali regionálne alebo miestne správne orgány na území člena. Ak orgán na urovnávanie sporov rozhodne, že ustanovenie GATT 1994 nebolo dodržané, zodpovedný člen prijme také primerané a jemu dostupné opatrenia, aby zabezpečil jeho dodržiavanie. Ustanovenia vzťahujúce sa na vyrovnanie a pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov sa uplatnia v prípadoch, keď nebolo možné zabezpečiť také dodržiavanie.

15. Každý člen sa zaväzuje posúdiť s porozumením akékoľvek námietky predložené iným členom proti opatreniam týkajúcim sa GATT 1994 a prijatým na jeho území a poskytnúť primeranú príležitosť na konzultácie o týchto námietkach.